ΚΩΣΤΗΣ ΚΟΡΝΕΤΗΣ
ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΠΕΛΑΓΙΑ ΜΑΡΚΕΤΟΥ
HISTORIA
ΠΟΛΙΣ

Η ανάγνωση του πονήματος του Κ. Κορνέτη κατέστη αναπόφευκτη μετά το «Όλη νύχτα εδώ

»

του Ιάσονα Χανδρινού. Οι συνεχείς αναφορές του Ι.Χ. στα «παιδιά της δικτατορίας», σχεδόν υποχρέωσαν την ταπεινότητά μου στην απόκτηση και μελέτη, για ένα κομμάτι του παρελθόντος που αφενός με ενδιαφέρει πάρα πολύ, αφετέρου από ένα χρονικό σημείο και μετά, έχω προσωπικές εκτιμήσεις, καθότι το βίωσα.

Κρίση πρώτη. Η έκδοση είναι πλήρης. Απολύτως. Έχει πέραν από το ρέον κείμενο, τις επεξηγήσεις των ακρωνυμίων, εκατοντάδες σημειώσεις που απορρέουν από το κείμενο, βιβλιογραφία, πηγές και ευρετήριο. Γίνεται άμεσα σαφές ότι ο συγγραφέας έχει κοπιάσει και μάλιστα επι μακρώ. Οι συνεντεύξεις με τους 51 πρωταγωνιστές εκείνης της περιόδου, οι περισσότεροι των οποίων ανήκουν στις γραμμές φοιτητικού κινήματος ξεκινούν από το 2001, ενδεικτικό του χρονικού βάθους της εργασίας.

Κρίση δεύτερη. Ο συγγραφέας είναι εξονυχιστικά ερευνητικός. Σε βαθμό που τον, όχι ιδιαίτερα εκπαιδευμένο, αναγνώστη μπορεί να τον κουράσει. Οι σημειώσεις του είναι λεπτομερέστατες και πολύ συχνά καταφεύγει σε άλλα συγγράμματα πλειάδας ερευνητών και διανοητών για να ενισχύσει τις απόψεις του.

Κρίση Τρίτη και τελευταία. Για όποιον ενδιαφέρεται για την «φοιτητική αντίσταση, πολιτισμικές πολιτικές και την μακρά δεκαετία του εξήντα στην Ελλάδα», όπως είναι και ο υπότιτλος της έκδοσης, οφείλει να το διαβάσει. Το βιβλίο έχει μια πολιτική άποψη. Την οποία δικαιολογεί και αποδεικνύει. Θα είναι δε, πιο χρήσιμο σε αυτούς που περισσότερο διαφωνούν, παρά συμφωνούν με αυτή, να το μελετήσουν. Για αυτούς δε, που διαφωνούν ολοκληρωτικά και κάθετα, υπάρχει η αμφιβολία αν μπορούν να το διαβάσουν.

Η έρευνα του συγγραφέα ξεκινά προπραξικοπηματικά, και μας φέρνει μπροστά σε ένα πλήθος στοιχείων τα οποία μας οδηγούν σε συμπαγή συμπεράσματα. Όπως την άποψη της Ε. Βλάχου από το φύλο της Καθημερινής της 26ης Αυγούστου 1965 που αναφέρεται στα Ιουλιανά και υποστηρίζει πως: *«έπρεπε να κλείσει η Βουλή και ν' ανοίξουν τα φλίππερς. Να ξαναγλιστρήσουν οι αρουραίοι της Ομονοίας και των Χαυτείων εις τις φωλιές τους, στις στοές και στα υπόγεια, να βρούνε τα παλαιά τους παιχνίδια, και να αφήσουν τα καινούργια,* *τις «Δημοκρατίες» και τα «1-1-4»* . Πόσο πιο στέρεο το αποτύπωμα του μετεμφυλιακού κλίματος; Διερωτάται ο αναγνώστης.

Καθώς ξεσπά το πραξικόπημα, ακολουθεί η εξιστόρηση της συγκρότησης των εστιών αντίστασης στο εσωτερικό και των φωνών διαμαρτυρίας στο εξωτερικό. Λίγες κινήσεις, λίγες αντιδράσεις, καθώς το πέπλο της στρατιωτικής δικτατορίας ήταν βαρύ και άκαμπτο. Την ίδια περίοδο συνέβαιναν κοσμογονικά γεγονότα στον πλανήτη. Ο Γαλλικός Μάης, η άνοιξη της Πράγας, ο πόλεμος της Ινδοκίνας, το χίπικο κίνημα, που έρχονταν σε πλήρη αντίθεση με την ζοφερή συντηρητική, στρατοκρατική εικόνα του καθεστώτος στην Ελλάδα.

Πέρα από το πολιτικό κομμάτι, πέρα από την βαρβαρότητα των βασανισμών, από τη σκιά της βίας και του ελέγχου, ο τόπος έμενε σε ένα αναχρονιστικό περιθώριο όπου βασικές κοινωνικές λειτουργίες όπως οι τέχνες, οι σχέσεις έμεναν τελματωμένες σε ένα επικίνδυνο τοπίο. Επικίνδυνο για το ίδιο το καθεστώς. Όλα τούτα επεξηγούνται αναλυτικά. Μέχρι που το καθεστώς κάνει το άτολμο βήμα της κάποιας φιλελευθεροποίησης. Είναι η στιγμή που γιγαντώνεταο το φοιτητικό κίνημα. Από την ταράτσα της Νομικής τον Φεβρουάριο, έως την κορύφωση τον Νοέμβριο του ’73, με το Πολυτεχνείο.

Για αυτό το χρονικό πλαίσιο υπάρχει το κεφάλαιο «Οι δέκα μήνες που συγκλόνισαν την Ελλάδα» όπου περιγράφονται λεπτομερώς τα γεγονότα μέσα από τις αφηγήσεις πολλών που είχαν ρόλους σε αυτά αλλά και τις εκτιμήσεις του συγγραφέα. Παράλληλα παρουσιάζονται τα δράματα μέσα στα δράματα, όπου νέοι άνθρωποι βαθιά στην παρανομία αναγκάζονταν να κρύβονται και από πρώην συντρόφους τους που είχαν αποφασίσει ότι το κομματικό αλάθητο ήταν αρκετό για να τους οδηγήσει να βαφτίσουν χαφιέδες, συναγωνιστές τους με άμεμπτο παρελθόν. Κρατούσε από τον Εμφύλιο τούτη η συνταγή.

Όπως και να έχει, ο Κ. Κορνέτης δεν καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το Πολυτεχνείο έριξε την Χούντα, Συγκρίνει το ελληνικό φοιτητικό κίνημα με τα αντίστοιχα του εξωτερικού, παρουσιάζει τις διαφοροποιήσεις τους και μας οδηγεί, ανάμεσα σε άλλα τεκμηριωμένα, στο εξής συμπέρασμα:

«Η πίστη στη δύναμη της φοιτητικής ικανότητας για δράση που θα αντέβαινε στις επίσημες δομές της εξουσίας, και θα τις υπερέβαινε, ήταν ένα ολότελα πρωτόγνωρο στοιχείο, χωρίς ιστορικό προηγούμενο».